

Provinciale Staten van Zeeland
t.a.v de voorzitter
Postbus 6001
4330 LA Middelburg

Onderwerp	Zaaknummer	Behandeld door	Verzonden
Onderzoeksrapport TenneT netcongestie	292846		

Middelburg, 11 juni 2024

Geachte voorzitter,

Op 19 juli 2023 heeft hoogspanningsnetbeheerder TenneT aangekondigd dat het 150.000 volt (150 kV)-elektriciteitsnet in Zeeland de maximale capaciteit heeft bereikt voor de afname van elektriciteit door grootzakelijke klanten¹. Deze boodschap heeft veel los gemaakt binnen Zeeland. Netcongestie (een vol stroomnet) heeft namelijk een grote impact op maatschappelijke en economische ontwikkelingen. Bedrijven en organisaties die willen uitbreiden of verduurzamen en hiervoor een (grotere) aansluiting nodig hebben op het elektriciteitsnet, worden op een wachtlijst geplaatst. Pas wanneer transportcapaciteit vrij komt, worden deze bedrijven en organisaties aangesloten.

Sinds 19 juli 2023 ondernemen wij diverse acties om de effecten van netcongestie het hoofd te bieden. Onder meer door vanuit de Energieraad Zeeland samen met netbeheerders (meer) regie te nemen op de ontwikkeling van het Zeeuwse energiesysteem. U bent op 23 januari 2024 door middel van een brief geïnformeerd over de aanpak energie-infrastructuur, waar de Energieraad Zeeland onderdeel van is. Vanuit de Energieraad Zeeland wordt gewerkt aan drie actielijnen, te weten: (1) sneller bouwen, (2) beter benutten bestaande transportcapaciteit en (3) integraal programmeren en PMIEK.

Nadat TenneT in juli 2023 een aankondiging van congestie op het 150kV netwerk in Zeeland heeft gedaan, is er een congestiemanagementonderzoek opgestart in samenwerking met regionale netbeheerder Stedin. Het congestiemanagementonderzoek geeft een beeld van de daadwerkelijke belasting van het net, per regio. Inzichten uit dit rapport tonen aan welke investeringen en uitbreidingen in het elektriciteitsnet nodig zijn om op termijn uit een periode van netcongestie te komen.

De uitkomsten van dit onderzoek zijn op 10 juni 2024 gepubliceerd en gedeeld in de Energieraad Zeeland. Hieruit is gebleken dat er op een deel van het elektriciteitsnet in Zeeland ruimte beschikbaar komt voor klanten op de wachtlijst, maar voor een deel ook niet. Deze boodschap is in lijn met de communicatie vanuit TenneT en Stedin, die sinds de aankondiging van netcongestie op het 150kV netwerk in Zeeland diverse informatiemomenten omtrent het onderzoek hebben georganiseerd. Het volledige onderzoek is te vinden op de [website](#) van TenneT.

Resultaten onderzoek

Er is onderzocht of er door technische ingrepen en 'spitsmijden' ruimte te creëren is op het 150 kV-net, totdat de essentiële uitbreidingen van het elektriciteitsnet gereed zijn. Dat is mogelijk. De meeste winst is te behalen door het inzetten van flexibel regelbaar vermogen. Dat is vermogen dat de klanten van de

¹ Grootzakelijke klanten zijn klanten met een aansluiting die groter is dan 3x80 ampère.

netbeheerders op afroep beschikbaar stellen, bijvoorbeeld vanuit batterijen. Regelbaar vermogen kan ingezet worden om het elektriciteitsnet te balanceren en te zorgen dat vraag en aanbod in evenwicht blijven, zodat er geen overbelasting ontstaat.

Grootverbruikers op de wachtlijst in Zeeland vragen 715 megawatt (MW) aan vermogen. Dit is vergelijkbaar met 10 keer het elektriciteitsverbruik van de stad Middelburg. Daarvan kan voorlopig 425 MW aangesloten worden. In totaal gaat het daarbij om het merendeel van de klanten die op dit moment op de Zeeuwse wachtlijst staan. Er zijn wel sterke regionale verschillen te zien. In de regio's Schouwen-Duiveland, Tholen, Sint-Philipsland, Walcheren, en de Bevelanden kunnen de netbeheerders 305 MW van de gevraagde 425 MW aan vermogen op de wachtlijst aansluiten. Boven de Westerschelde kunnen daardoor de meeste klanten op de wachtlijst geholpen worden. Dat geldt niet voor het gebied Vlissingen-Oost, waar Stedin op 15 mei al congestie op het netwerk heeft afgekondigd.

Voor Zeeuws-Vlaanderen geldt dat de netbeheerders slechts een zeer beperkt deel van de bedrijven aan een nieuwe of zwaardere aansluiting kunnen helpen. Hier overstijgt de energievraag de netcapaciteit fors. In deze regio staat 290 MW aan vermogen op de wachtlijst, waarvan 120 MW kan worden aangesloten. Dat is slechts 1 van de 29 klanten op de wachtlijst.

Definitieve oplossing: netuitbreidingen

De congestie in de provincie Zeeland kan pas definitief worden opgelost als de grote netuitbreidingen gereed zijn. Dit verschilt per regio. De congestie in de regio's Schouwen-Duiveland, Tholen en Sint-Philipsland duurt naar verwachting tot en met 2029/2030, wanneer nieuwe of verzwaaarde hoogspanningsstations bij Halsteren, Zierikzee en op Tholen in bedrijf zijn genomen. De congestie in de regio's Walcheren, Noord-Beveland en Zuid-Beveland duurt naar verwachting tot en met 2035, maar hier zal tussentijds rond 2031 een flinke netuitbreiding plaatsvinden (vierde 380/150 kV koppeltransformator op hoogspanningsstation Borssele) die een positieve impact heeft op de beschikbare netcapaciteit en wachtlijst. De congestie in de regio Zeeuws-Vlaanderen duurt naar verwachting tot en met 2035, wanneer de 380 kV-verbinding vanaf Zuid-Beveland naar Zeeuws-Vlaanderen gereed is. Aansluitend neemt Stedin de nieuwe stations in bedrijf. Grootverbruikers die op de wachtlijst staan krijgen pas transportvermogen als de werkzaamheden op zowel de netten van TenneT als Stedin zijn afgerond.

Wat betekent het voor bedrijven?

TenneT en Stedin nemen de komende weken contact op met de aanvragers van transportcapaciteit over de gevolgen van dit onderzoek voor hun aanvraag. De netbeheerders hebben nog een aantal weken nodig om precies te berekenen wat de uitkomsten van het onderzoek voor de betreffende klanten betekent. Grootverbruikers in Zeeland die de komende jaren een nieuwe of zwaardere aansluiting aanvragen, komen op de wachtlijst. TenneT en Stedin blijven de komende tijd zoeken naar meer flexibiliteit / regelbaar vermogen in het elektriciteitsnet. Indien er de komende tijd nog meer flexibiliteit beschikbaar komt, kan die effectief worden ingezet om (nieuwe) bedrijven op de wachtlijst te faciliteren. Ondertussen blijven de netbeheerders grootverbruikers oproepen om energie te besparen waar mogelijk en te onderzoeken of 'spitsmijden' of het toepassen van slimme oplossingen mogelijk is. Dit helpt om de schaarse ruimte op het bestaande net zo efficiënt mogelijk te benutten.

Online bijeenkomst 2 juli 2024

TenneT en Stedin nodigen Zeeuwse bedrijven en andere geïnteresseerden van harte uit om deel te nemen aan een webinar op dinsdag 2 juli waarin de netbeheerders meer informatie geven over de uitkomsten van het onderzoek. Aanmelden hiervoor kan via deze [link](#). Het Webinar is later ook terug te kijken op de website van [TenneT](#).

Hoe verder?

Sinds 2023 ondernemen wij samen met netbeheerders en andere stakeholders diverse acties ten gunste van een ontwikkelend en toekomstbestendig Zeeuws energiesysteem. Om die reden vinden wij het belangrijk om te blijven werken aan:

- Binnen de Taskforce Zeeuwse Netoplossingen komen tot slimme oplossingen, waarmee de druk op het elektriciteitsnet wordt verminderd.
- De mix van energiedragers (elektriciteit, warmte en waterstof) zo goed mogelijk te verdelen en in te zetten, onder meer via de Energievisie Zeeland.

- Te werken aan een Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (PMIEK) dat verder reikt dan het investeringsplan van de netbeheerders, zodat zij een beter beeld ontwikkelen bij de toekomstige vraag naar energie.
- Met het bedrijfsleven na te gaan welke andere mogelijkheden er zijn om het energiesysteem beter te ontsluiten.
- In de Energieraad Zeeland zoveel mogelijk regie te voeren over ontwikkelingen binnen het Zeeuwse energiesysteem aan de hand van geformuleerde actielijnen.

Met vriendelijke groet,

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

drs. J.M.M. Polman
Voorzitter

drs. M.C.J. Franken
Secretaris-algemeen directeur

Noem in uw contact met ons steeds het zaaknummer. Dit staat bovenaan deze brief.